

Среди 26 пациенток с LSIL/CINI у большинства из них – у 20 (76,9%) диагностированы различные инфекции. У 9(45%) из них обнаружен генитальный хламидиоз, у 5 (25,0%) – уреоплазмоз, у 4(20,0%) – сочетание генитального хламидиоза и уреоплазмоза, еще у 4(20,0%) – гарднереллез. Из 13 женщин с цитологически верифицированной интраэпителиальной дисплазией высокой степени тяжести - HSIL/CINII-III, у 9 (69,2%) диагностированы заболевания, передающиеся половым путем: из них у 6 (66,7%) - генитальный хламидиоз, у 3 (33,3%) – уреоплазмоз. У 13 пациенток в ПАП мазке обнаружены атипические клетки неопределенного значения, не исключаящие высокую степень атипии (ASC-H). У 8(61,5%) из них диагностированы генитальный хламидиоз и уреоплазмоз. Из 9 пациенток с атипическими железистыми клетками – AGC у 6(66,7%) обнаружены ЗППП. У половины из них диагностированы хламидии, а у остальных – обнаружены *Gardnerella vaginalis*. У пациенток с ASCUS диагностируется генитальный хламидиоз у 50,0%, уреоплазмоз - 35,1%, при LSIL/CINI обнаружен генитальный хламидиоз у 45%, уреоплазмоз - 25,0%, сочетание генитального хламидиоза и уреоплазмоза - 20,0%, еще гарднереллез у 20,0% обследованных. При HSIL/CINII-III определяется генитальный хламидиоз у 66,7%, уреоплазмоз 33,3%, при ASC-H - генитальный хламидиоз и уреоплазмоз отмечается у 61,5% и при атипических железистых клетках – AGC генитальный хламидиоз и уреоплазмоз диагностируется у 66,7% женщин. Проведенное исследование показывает высокую частоту инфекций передаваемых половым путем у женщин с атипическими изменениями шейки матки.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ОНАЛИКНИ ВА БОЛАЛИКНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ТИЗИМИДА ЭРИШИЛГАН ЮТУҚЛАР

Д.Ж. Бекбаева

Қорақалпоғистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги, Нукус ш.

Қорақалпоғистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида Республика ихтисослаштирилган Акушерлик ва гинекология илмий Амалий медицина маркази Нукус филиали, Республика болалар кўп тармоқ тиббиёт маркази, Республика шошилинч тез тиббий ёрдам илмий маркази Нукус филиали, шаҳар ва барча туман тиббиёт бирлашмаларида 16 та туғруқ бўлимлари ва болалар бўлимларида, 26 оилавий ва кўп тармоқли поликлиникалари ва 188 та қишлоқ врачлик пунктларида, 279 акушер- гинеколог, 18 болалар гинекологи, 302 педиатр, 64 неонатологлар ва 1417 нафар акушеркалар аҳолига оналикни ва болаликни муҳофаза қилиш ишлари юзасидан хизмат кўрсатиб келмоқдалар.

Тиббиёт ходимларининг энг аҳамиятли вазифаларидан бири - Давлат дастурлари буйича Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарорлари 2014 йил 1-августдаги “2014-2018 йилларда Ўзбекистонда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, оналар, болалар ва ўсмирлар соғлиғини муҳофаза қилиш борасидаги Давлат Дастури тўғрисида”ги ПҚ-№2221-сонли Қарори буйича ҳар бир тиббиёт ходими ўз олдиларига “хомиладорларга, туккан аёлларга, чакалоқларга тиббий ёрдам кўрсатиш ҳамда она ва бола саломатлигини муҳофаза қилиш тизимини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, ҳар бир шаҳар ва туманларда соғлом бола туғилиши ва тарбияланиши учун зарур шарт-шароитларни яратиш ва мамлакатимизда амалга оширилаётган ишларни янада кучайтириш ва уларнинг самарадорлигини ошириш, шунингдек тиббиёт муассасалари ҳамда жамоат ташкилотлари томонидан кенг ишлар, шу жумладан оилада ва жамиятда репродуктив саломатликни мустаҳкамлаш, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни шакллантириш вазифалари” ни мақсад қилиб қуйиб, шу буйича ишлар олиб борилмоқдалар.

Республика бўйича туғиш ёшидаги аёллар, ўсмирлар ва болаларни соғломлаштириш тадбирлари, жумладан 2-босқичли “Соғломлаштириш ҳафталиклари”ни ташкил қилиш, никоҳдан олдин тиббий кўрикдан ўтказиш, болалар орасида юқумли касалликларни тарқалишини олдини олиш мақсадида тасдиқланган календарь бўйича эмлаш тадбирлари, бирламчи бўғинда аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифатини яхшилаш мақсадида қишлоқ врачлик пунктларини намунавий ҚВПларига айлантириш, уларнинг ва туғруққа ёрдам берувчи ва болалар муассасаларининг материал-техник базасини мустаҳкамлаш, шунингдек аҳоли ўртасида микронутриент етишмовчилигини олдини олиш, хомиланинг ривожланишидаги нуқсонларни эрта аниқлаш мақсадида хомиладорларни скрининг текширувидан ўтказиш тадбирлари давом этмоқда.

РИАваГИАТМ НФ, РБКТТМ методик –ўқитиш- ташкиллаштириш ва даволаш ишларини олиб боради. Барча туғруқ бўлимлари Азия ривожланиш банк томонидан 2008 йил, 2010йил «Саломатлик-2», 2013-2014 йиллар “Саломатлик-3”проекти буйича портатив УЗИ, туғилган чакалоқлар ва аёллар учун ўпка нафас йулларига кислород берувчи аппарат – ИВЛ, кардиомониторлар, туғилган чакалоқлар реанимацион стол, кювез, муляжлар ва янги туғилган чакалоқлар учун тиббий асбоб усканалар билан жихозланган.

2014йилда Қорақалпоғистон Республикасида туғиш ёшидаги аёллар сони 01.01.2014 йил ҳолатига 481864ташкил этиб, 2008 йилга нисбатан (454249) 27615 нафарга кўпайган. Шу жумладан вояга етмаган 15-18 ёшдаги қизлар 50393 нафар-10,5%ни ташкил қилади, шунингдек 598 172 нафар 0-18 ёшли болалар ҳисобга олинган.

Шу кунга келиб, 481 864 нафар фертил ёшдаги аёллар, 50393нафар 15-18 ёшдаги ўсмир қизлар ва 598 172нафар 0-18 ёшли болаларнинг барчаси 100% тизимли профилактик кўрик билан қамралди. Касаллик аниқланган шахслар тегишли ДПМларда соғломлаштирилди.Скрининг-марказида ҳомиладор аёллар ва чакалоқлар орасида, бирламчи бўғин даражасида ҳомиладор аёлларнинг барвақт пренатал скринингини ўтказилмоқда. То'лиқ/о'ғна ҳолатида, ҳомиладор аёлларнинг 1-чи уч ойлигида 24970 нафар ҳомиладорларни оммавий ультратовуш текширувидан ўтказилган.

Халқаро аҳолининг ҳолати ва кўрсаткичи бўлими томонидан 2014 йилда 24970 нафар ҳомиладорларнинг 1-чи уч ойлигида 24970 нафар ҳомиладорларни оммавий ультратовуш текширувидан ўтказилган. Ҳаётнинг 1-чи уч ойлигида 24970 нафар ҳомиладорларнинг 1-чи уч ойлигида 24970 нафар ҳомиладорларни оммавий ультратовуш текширувидан ўтказилган. Ҳаётнинг 1-чи уч ойлигида 24970 нафар ҳомиладорларнинг 1-чи уч ойлигида 24970 нафар ҳомиладорларни оммавий ультратовуш текширувидан ўтказилган.

2014 йилда Ўзбекистонда илк маротаба фақат Қорақалпоғистон Республикасида ҳамкорликдаги лойиҳалардан 2 ёшдан 5 ёшгача бўлган болалар орасида гижжа касаллигининг олдини олиш мақсадида “Витамин “А” саплиментацияси билан биргаликда “Мебендазол” таблеткасини бериш йўли билан саломатлик ҳафталиги ўтказилди. Бугунги кунда 23 тур “Витамин “А” саплиментацияси 168 минг болага ўтказилди.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2012 йил 24 октябрдаги 1379-сонли фармойиши билан қамраб олинган Беруний, Тўртқўл, Шўманой, Хўжайли, Қораўзак ва Тахтақўпир туманларида 29 октябрдан 3 ноябргача бўлган даврда 6-24 ойлик болаларнинг ривожланишини баҳолаш бўйича тадқиқот ишлари махсус ўқув курсларидан ўтган мутахассислар ва Республика ихтисослаштирилган илмий амалий педиатрия тиббиёт марказининг етук мутахассислари томонидан олиб борилди. Натижада танлаб олинган 6-24 ойгача бўлган болаларга уй шароитида болалар овқатини бойитиш учун витаминлар ва минералларга бой бўлган “Спринклс” кукуни тарқатилди.

Қишлоқ аҳолисида яшовчи болаларни таркибида йод бўлган препаратлар (антиструмин, микройодид) билан таъминлаш мақсадида тендер ўтказилди ва 34,5 млн сўмлик таркибида йод бўлган препаратлар олиниб болаларга бепул тарқатилди.

Қишлоқ жойларда яшовчи 37116ҳомиладорга таркибида витамин ва минераллар бўлган 168707 банка поливитамин комплекси тарқатилган.

Аёлларда исталмаган ҳомиладорликни олдини олиш мақсадида барча даволаш профилактика муассасалари 4 турдаги контрацептив воситалари билан таъминланган. 2014 йил давомида экстрагенитал касаллиги ва акушерлик патологияси бўлган аёллар орасида контрацепция турларидан бачадон ичи воситаси билан 58474 ТҒА, орал контрацептив воситаси 12092та, ва инъекцион контрацептив воситаси билан 9551 ТҒА қамралиб, 2453 нафар ТҒА резина маҳсулотлари билан бепул таъминланди.

Натижада 2008 йилга нисбатан туғилиш кўрсаткичи 27,5 дан 21,2 промиллига камайди. Жумладан, 35-44 ёшдаги туғруқлар 2030дан 1211га, тўртинчи туғруқлар 2462дан 1434га, бешинчи туғруқлар 422 дан93га, бир йилгача муддат билан туққанлар 611 дан 14га, икки йил муддат билан туққанлар 4034 дан 1215 нафарга камайишга эришилди ва оналар ўлими кўрсаткичи 2008 йилга нисбатан 2014 йил 30,5 дан 23,0 промиллига, болалар ўлими кўрсаткичи 16,7 дан 12,2 промиллига камайди.

Қорақалпоғистон Республикасида 1 та “Болалар уйи” Тахиятош шаҳри жойлашган бўлиб, мослаштирилган бинода, 40 ўринга мўлжалланган. Муассаса 2008 йилда тўлиқ капитал таъмирдан чиққан. Дори дармонлар билан тўлиқ таъминланган.

Ҳозирги кунда 32 нафар бола 3 гуруҳда тарбияланмоқда. 0 -1ёшгача -1 нафар, 1-3 ёшгача-11, 3-4 ёшгача-8, 4-6 ёшгача-10, 6-ёшдан юқори-2 бола тарбияланмоқда.

Болалар уйида тарбияланаётган болаларнинг барчаси ДПМ шифокарлари томонидан йилига 2 мартаба мутахассислар иштирокидаги чуқур тиббий кўрикдан ўтказилиб, соғломлаштири ишлари давом этмоқда.

Эпидемиологик барқарорликни ва бошқарилувчи юқумли касалликларга профилактик эмлаш сифатини ошириш мақсадида, Миллий эмлаш календари асосида сил касаллигига қарши (БЦЖ-1) - 99,8%, вирусли гепатит “В” (ВГВ) -99,5%, қизамиқга қарши (КПК) -98,9% Дифтерия, коклюш, столбнякга (КДиС) -99,5% шол касаллигига (ОПВ) -99,2%, гемофиллия инфекцияга қарши -99,5%; эмланди.

24.03.2014й. №81 фармойиш асосида 24.03.2014й. янги ротавирус инфекцияга қарши эмлашни амалга тадбиқ этиш бўйича бош мутахассислар ва тиббиёт ходимлари орасида семинар ўтказилди. Бугунги кунда 51000 доза Ротарикс вакцинаси олинди ва 15536 нафар бола эмланди. Ихтисослаштирилган муассасаларда эпидемик барқарорликни таъминлаш мақсадида 4500 доза МЕВАК вакцинаси олинди ва 4344 нафар аҳоли эмланди. “Меҳрибонлик” ва болалар уйида давомида тарбияланувчи 149 нафар бола грипп касаллигига қарши эмланди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2014 йил 1 августдаги “2014-2018 йилларда Ўзбекистонда аҳолининг репродуктив саломатлигини янада мустаҳкамлаш, оналар, болалар ва ўсмирлар соғлигини муҳофаза қилиш борасидаги Давлат дастури тўғрисида”ги ПҚ-2221-сонли Қарори ижросини таъминлаш, Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш ҳамда тиббий ёрдам сифатини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ва фармацевтика ходимлари касаба уюшмаси Республика Кенгашининг 2015 йил 5-майдаги 12/21-38 сонли қўшма қарорини бажариш мақсадида Қорақалпоғистон Республикасининг шаҳар ва туманларда Оналикни ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича фаолият кўрсатаётган муассасалар (РИАваГИАТМ Нукус филиали, РБКТТМ, шаҳар ва туманлар тиббиёт бирлашмаларига қарашли ДПМ, туғрик бўлимлари ва болалар бўлимлари) ва шу муассасаларда фаолият юрутувчи шифокорлар ва ўрта тиббиёт ходимлари ўртасида “Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича энг яхши даволаш-профилактика муассасаси ва тиббиёт ходими” кўрик танловининг 1-босқичи ўтказилди.

Кўрик танловга иштирок этган ва энг яхши “Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича энг яхши даволаш профилактика муассасаси” деб ҳисобланган 1 дан муассаса ва «Энг яхши тиббиёт ходими» номзодларидан ДПМ, шаҳар ва туман миқёсида энг яхши деб тан олинган 1 дан шифокор ва 1 дан ўрта тиббиёт ходимлари 2-босқич Қорақалпоғистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлигига номзодлар тақдим этилди.

Қорақалпоғистон Республикасининг соғлиқни сақлаш вазирлигининг ишчи гуруҳ томонидан шаҳар ва туманлардан тақдим этилган номзодларнинг оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича олиб бораётган ишлари, уларнинг билим даражалари, касбий малакаси, аҳолига кўрсатаётган тиббий ёрдам сифати, аҳоли тиббий маданиятини ошириш ва репродуктив саломатлиги борасида олиб бораётган ишлари ҳамда туғруққа кўмаклашиш муассасасининг иш фаолиятини баҳолаш кўрсаткичлари ўрганиб чиқилди. Шунингдек “Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича энг яхши даволаш профилактика муассасаси” номзодига лойиқ деб топилган муассасанинг кадрлар билан таъминланиши, материаллик техник базаси, аҳолига кўрсатаётган тиббий ёрдам сифатини боҳоловчи маълумотлари ва фотоальбомлари ҳисобга олинди ва якуний ҳулоса берилди.

“Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича энг яхши даволаш-профилактика муассасаси ва тиббиёт ходими” деб танланган 1-ўринга лойиқ деб топилган ғолиб ходим ва муассасалар Ўзбекистон Республикаси 3-босқичига қатнашиш учун тақдим этилди.

Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири Д.Ш.Ходжиев томонидан “Оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича энг яхши даволаш-профилактика муассасаси ва тиббиёт ходими” кўрик танлови ғолибларини табриклаб, Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси томонидан фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар билан да тақдирланишди.